

Katua, oilarra eta igitaia

Munduan beste asko bezala, etxe batean senar-emaztea bizi zen haien seme-alabekin batera. Gurasoak hil zirenean, hiruak triste geratu ziren oso, eta bakar-bakarrik. Aurrerantzean bere bizimoduari aurre egin beharko zioten eta etxea miatzen hasi ziren, atzera eta aurrera, ezkutuan zer edo zer aurkituko zutenaren esperantzan. Baina etxe hartan katua bat, oilar bat eta igitaia bat baino ez zeuden: zaharrenak katua hartu zuen, oilarra bigarrenak eta gaztearentzat, berriz, igitaia zahar bat geratu zen.

Beren ondare eskasa hartuta abiatu ziren bada norbera bere bidetik, munduan barrena: ea beste lurralde batean, beren herrian ez bezala, lana eta fortuna aurkitzen ote zuten.

Anaia zaharrenak bide ezkutu bat hartu zuen; basoak eta soroak zeharkatu zituen, nekerik gabe, ilunabar batean muino baten gaintxora iritsi zen arte. Handik ikusten zen etxe txiki batera abiatu zen pozik. Poliki-poliki inguratu zen, baina gerturatu ahala, gero eta argiago, entzuten zituen bertatik ateratzen ziren oihuak, intziriak, garrasiak...

Tentu handiz, atean zirrikitu bat zabaldu zuen: hango anabasa eta iskanbila!!! Gure mutila hura ikusita, barrez lehertu beharrean hasi zen... Arratoiez betea zegoen etxea! Haiek gauarekin ateratzen ziren ezkutalekutik janari bila. Orduan etxeko guztiak saiitzen ziren arratoiak harrapatzen, baina alferrik! Gero eta gehiago zeuden eta ezin zuten ezer egin animaliatxo haiek aldentzeko.

Anaia zaharrenak berehala esan zien:

–Nik badut piztia txiki bat zaku honetan, zabaltzen badut ikusiko duzue nola joaten diren arratoi guztiak, instant batean..

–Bai, zera!!!

Mutilak zakua zabaldu eta salto batean atera zen katua handik harramazka eta bultzaka arratoiak harrapatu nahian. Etxeko guztiak harrituta geratu ziren piztia hari begira, inoiz ez zuten horrelakorik ikusi.

–Saldu egiguzu animalia txiki hori, nahi adina urre emango dizugu trukean.–
Kutxa txiki bat bete zuten urrez eta gure gaztea etxera bueltatu zen, lehen erabili zuen bidetik.

Bigarren arreba etxetik oso haserre atera zen, marmarka eta purrustaka; bere buruari galdetzen zion zer egingo ote zuen bizi modua aurrera ateratzeko. Bere ondare bakarra oilar zahar bat baino ez zen eta, haren bidez, nekez aterako zuen egun bakoitzean behar zuen jana...

Bidean aurrera, mendate handi baten gainetik igaro zen, gailurrera ailegatu eta handik ikusi zuen etxe handi bat eta, haren ondoko soroan, jende mordoa, makil bat esku artean, lurra jo eta lurra jo.

–Zertan ari zarete hor?

–Egunari deika, eguzkia esnatu eta guregana etortzeko.

–Zoazte lotara lasai, zaku honetan ba dut nik-eta eguzkia ederki esnatuko duena. – Hala egin zuten etxeok, lotara joan eta handik pixka batera:

–“Kukurruku - kukurruku...”– Hasi zen neskaren oilarra kantari. Etxekoak kanpora atera zirenean, harriturik ikusi zuten eguzkia zeru gainera igotzen.

–“Oooo, eta aaa” –esaten zuten lagun haiek miresmenez. Eta neskak bere oilartxoak erakusten zien, harro. Haren luma koloretsuak eta kanta zorrotza baino gauza ederragorik ez zituzten ezagutzen eta urre sail handiak eskaini zizkieten neskari oilarraren ordean. Urrea hartuta bueltako bideari heldu zion orduan, ibili eta ibili.

Hirugarren anaia atera zen etxe ondotik, bere igitaia esku-artearekin. Triste zihoan, goibel; aurrerantzean zer egingo ote zuen jakin gabe. Igitai bakar batez, zer egingo zuen? Lur sailik ere ez zuen hura erabiltzeko... Bere gogoetan bilduta zihoala, hara non ikusten duen bide ondoan langile talde bat aizkoraz gari zurtoinak ebaki nahirik.

–Baina, zertan ari zarete? Aizkoraz ez duzue lortuko gari-enborrak ebakitzea, dena txikituko duzue eta garirik gabe geratuko zarete!!

–Bai, baina zer egingo dugu? Beste tresnarik ez dugu lan hau egiteko-eta.

Txikienak bere zorrotik atera zuen igitaia, eta “zas, zas eta zas” gari guztia instant batean bildu zuen. Langileek, behin eta berriz, eskatu zioten tresna harrigarri hura, eta diru saldoa eskaini zioten haren truk. Gaztea ere, bere urrea hartu eta etxera bideratu zen, anaiak noiz etorriko.

Denbora pixka bat pasa zen, gero beste bat, eta anaia zaharrena etorri zen urrez beteta. Besarkada handi bat eman zioten elkarri eta gertatu zitzaizkien guztia kontatu ondoren, zain geratu ziren, berriz ere, falta zena noiz bueltatuko zain. Denbora luze bat pasa zen orduan, gero beste denbora bat eta arreba etorri zen azkenean, hura ere, urrez betea. Handik aurrera, pozik bizi izan ziren hirurak.

Hau dena egia da, berdaderoa; niri kontatu zidaten bezalaxe kontatu dizuet nik.

Ipuin herrikoa.

Itziar Zubizarreta.

*** Ahoz kontatzeko**